Ч. 131. Львів. неділя, дня 12. (25.) червня 1905. Річник IX.

Передплата
на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор
на пів року . . . 10 кор
на чверть року . . 5 кор
на місяць . . . 1·70 кор
За границею.
на цілий рік . . 16 рублів або 36 франків
на пів року . . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Домбровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Рекламациї неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Ворохобня в Угорщині.

(X) В середу представило ся в угорскім соймі, в посольскій і маґнатскій палаті, переходове міністерство з міністром-президентом, бароном Феєрварим на чолі і в обидвох палатах ухвалено єму заяву недовіря. На королівске відручне письмо, котрим зазначено, що правительство се покликане до вирівнаня суперечностий між угорским соймом а Короною, відповів сойм в обидвох палатах заявою недовіря. Се не була ніяка несподіванка, позаяк уже на кілька днів наперед приготовлювано новому міністерству такий привіт. Сею заявою недовіря зазначено, що між угорским соймом а Короною нема посередництва, хоч конституция і основні договори виразно застерігають Короні певні права. На відручне письмо королівске, котре висловило бажанє порозуміня, відповіли горді Мадяри недовірєм.

Міністерство Феєрварого сподівало ся такої заяви і тому перша гадка була така, щоби поки ще сойм зможе ухвалити заяву недовіря, предложити соймови друге відручне письмо, котрим король відрочує сойм до 15. вересня, щоби міністерство могло тим успішнійше полагодити деякі важні справи. Одначе президент палати посольскої не казав відчитати сего другого відручного, а довів до розправи над першим і до ухваленя заяви недовіря а тоді велів відчитати друге відручне письмо. Сойм отже, котрий жалує ся на змаганє Корони до самовлади, не допускає до слова свого короля, нарушує застережені єму конституциєю права. Навіть ґр. Андраші голосував із своїми прихильниками проти Кошутівців і складав одвічальність за відсуненє королівского відручного письма на тих, що довели до таких відносин, маючи тут на думці ґр. Тісу. Одначе і ґр. Андраші не може ухиляти ся від одвічальности, бож і він лише з особистих понук проти ґр. Тіси злучив ся з обструкциєю, котра не довела би була до такого розладу, наколиб гр. Андраші їй не пособляв із своїми товаришами. Коли отже королівске відручне письмо не осягнуло належного єму права, то вина за се спадає також на ґр. Андрашого і тих бутних вельмож мадярских, котрі свої особисті забаги висувають на перше місце.

Але після відчитаня другого відручного письма, котрим король відрочує сойм до 15. вересня, склало ся ще яскравійша подія. Посольска палата, котра по відчитаню сего письма не мала вже права дальше обрадувати, відбувала дальше засіданє і тоді виступив бар. Банфі, котрий занимав найвизначнійші місця в державній і дворскій службі, з наперед приготовленою резолюциєю. Сю резолюцию ухвалила посольска палата, а голосував за нею навіть Андраші із своїми товаришами. В сій резолюциї напятновано покликанє міністерства Феєрварого протизаконним, а відрочене сойму в стачі ex-lex неконституцийним поступованєм; відказано правительству права побирати податки, переводити бранку, задержувати довше в службі вояків, входити в пересправи з иншими правительствами і заключати договори, виплачувати видатки на спільні потреби монархії, а Короні відказано права установляти високість квоти на спільні потреби держави. Ліберальне сторонництво вийшло із салі перед голосованєм над сею резолюциєю.

Банфі бажав отже стати популярним і висунути ся на провідника сеї ворохобні мадярскої, але ще може прийде пора, що коаліция дізнає ся про всї єго коромоли проти утвореня коаліцийного міністерства, а тоді певно сама коаліция єго прожене з поміж себе.

Що після всего того в Угорщині стане ся, годі знати, а сам Феєрварі сказав на питанє звернене до него в тій справі: »Все спочиває в Божих руках!«

Справді лише хиба з того боку можна сподівати ся звороту до ліпшого, бо бута і загорілість мадярских маґнатів дійшла до крайности, а отверезеня можна хиба тоді по них сподівати ся, як побачать цілу грозу положеня. Нині они стоять за тим, щоби найстрашнійшими погрозами вимусити на Короні всякі уступки.

Не пора і нема цїли вдавати ся в якісь політичні пророцтва, але нема найменшого сумніву, що треба приготовити ся на вельми поважні постанови, скоро зайде потреба. Угорскі політики а навіть члени палати вельмож ще не уявляють собі грози цілого положеня і тимто так легкодушно грають з огнем.

Поки що не дійшло ще до останних крайностий. Незаконних ухвал посольскої палати не допущено в палаті вельмож і она певно сего не принялаб і ще не дійде до того, щоби Угорщина дійшла до повного розриву всяких договорних взаємин. А наколи договори будуть переведені і удержані, тоді переходом отямлять ся загорілці і зрозуміють, над яку пропасть поставили они ту державу, до котрої подвигненя на нинїше становище причинив ся у великій мірі як раз теперішній їх король.

Спір о Марокко.

В справі Марокка відносини між Францією а Німеччиною чимраз заогнюють ся. На вчерашній кабінетовій раді президент Рувіє подав до відомости, що вручену вчера німецкому амбасадорови ноту в марокканьскій справі уділено також всім иншим державам.

Канцлер німецкого союза кн. Більов при

Ярослав Гординський.

Над Прутом.

(Кілька вражінь).*

«Там, де Чорногора сумно Угрів край витає»...

Цілу ніч звенїли менї в ухах слова сеї тужної пісні. В моїй уяві виринав могутній скалистий велитень, що звернув ся своїм неботичним чолом ген-ген у сїру даль. А той »Угрів край« мріяв ся менї як якась оповита таємничістю країна, що веде тиху-смутну розмову із сестрою Чорногорою. І ціла картина мала в собі тільки фантастичної грози, що я зривав ся переляканий із постелї і наслухував, чи не роздасть ся справді скарга »краю Угрів«.

Але довкруги було тихо, а монотонний плюскіт дощу об шиби збільшав ще тую тишину. Ой, щось гарно заповідаєть ся завтрішня прогулька на Чорногору — уливний дощ. Знеохочений відвернув ся я до стіни...

Збуджено мене о 5. годині. Дивлю ся: хмарне небо — але що робити! Треба йти на зелїзницю — вже всьо одно. Протягом години спинив ся я на двірци.

Ту зібрали ся вже мої товариші-професори і ученики. Всїх нас було сорок. Із вдоволенням запримітив я, що хмари на небі не попсували нікому настрою. Очи всїх сьвітили ся цікавістю та охотою тим більше, що небосклін став поволи випогоджувати ся. О семій були ми вже за Львовом в дорозї до Ворохти. Минувши мальовничі околиці до Бібрки, вїхали ми на розлогі рівнини одностайного характеру — через те й нудні. Для забиття часу став я оглядати мапи Чорногорського пасма.

Сю роботу перервали менї оклики: »Галич! Галич«! Мимоволї здригнув ся я на звук того слова і, скажу правду, я не сьмів зразу піднести очий на колишнього сьвідка нашої могучости... А коли я поглянув вкінци на правий бік поїзду, побачив я перед собою великий горб над самим берегом Днїстра, покритий домами. То був Галич, а там на кінци горба червонїєть ся кусник муру — то останок колишнього замку... Справдї, яке чудове положеннє — то ключ до ланцюха Карпат та Днїстрових филь. Колишнє і нинїшнє прийшло менї на гадку і я задумав ся глубоко...

Станиславів! А за Станиславовом виринає у перве пасмо Чорногори з Говерлею на чолї. Воно синїєть ся ще у ледви доглядній далї, але вже пізнати добре його велич, бо воно вистає виразно понад усї гори. З инших шпилїв звертає на себе увагу велика стіжковата гора — то химерний Хомяк...

Доїжджаємо до Надвірної. Перед нами три великі горби — се Лиса, Чертене і Страхора. Перші предтечі гір. Якась така повага віє від їх темних спадів — вони наче стоять на сторожі скальних велитів і поглядають грізно на подорожного, наче шепчуть йому осторогу.

Звідси починаєть ся вже гірський краєвид. Поїзд видрапуєть ся з тяжким трудом на височину 550 м. і кидаєть ся поза Лоєвою в шаленому бігу в чудову долину перед Делятином. Із німим подивом глядїв на тую прекрасну кітловину. Переді мною широка, покрита ясною зеленю рівнина, а по серединї її сїяє сріблом Прут...

Враженя за враженнями. Я і не счув ся, як о пів до першої поїзд станув в Яремчу. Ми висїли і давши ученикам відпочати троха та покріпити ся їдою, пішли оглядати Яремче — місце побуту многих лїтників. Зараз звернули нашу увагу високі лїсисті скали, що замикали краєвид. То правий беріг Прута; він становить наче тло, на котрому виступають яремченські віллї.

*) Се враженя із прогульки, яку відбули ученики львівської руської ґімназиї в днях 17. до 20. с. м. Зорґанїзував прогульку та проводив її проф. Я. Вітошинський, а кромі 35 учеників брали в ній участь ще проф. Ю. Левицький, Г. Мартинюк, В. Проців і сам автор.

няв вчера в полудне француского амбасадора і відбув з ним довшу конференцию. Социялїстичний тижневник Europa доносить з Берлїна, що кн. Більов, перед розпочатєм переговорів в марокканьскій справі запитав мінїстра війни, чи Німеччина готова на випадок війни. Вправдї канцлєр хоче оминати остаточностий, але в таких справах лучають ся хвилї, в яких не можна предвидїти, як уложать ся відносини. W. Allg. Ztg. стверджує в кореспонденциї з Берлїна, що там істнує військове сторонництво, яке докладає всїх сил, щоби заострити відношенє до Франциї.

До Standard-у пишуть з Берлїна, що відношенє до Франциї є прямо критичне, бо Німеччина зїґнорувала всї французскі постуляти, так що навіть пропонована Німеччиною міжнародна конференция явила би ся злишною.

Париский Journal вже навіть робить перегляд воєнних сил обох сторін в разї оружного конфлїкту. Згаданий дневник виказує, що на випадок мобілїзациї Німеччина може вислати 163 полків піхоти, а Франция тілько 109, Німеччина 73 швадронів кавалєриї, а Франция тілько чотири, Німеччина 148 батерий по 6 гармат, а Франция тілько 84 по 4 гармати. В артилєриї однак вирівнує ся відношенє тим, що Франция має знамениті гармати найновійшої системи, перевисшаючі під кождим зглядом нїмецкий артилєрийский парк. Echo de Paris вкінци потверджує вістку, що 20 поїздів війска відїхало над пруску границю, однак додає, що се є щорічні маневри задля вправи в перевозї війск.

Угорске пересиленє.

Угорске правительство внаслїдок подій, які збули ся при єго першім виступі в угорскім соймі, ухвалив дня 22. с. м. свою димісию, після чого президент мінїстрів Феєрвари предложив єї цїсареви. Монарха найвисшим розпорядженєм, датованим в Брук 23. с. м. не вдоволив просьбі і відкинув димісию. Бар. Феєрвари вернув вчера о год. 9 вечером до Будапешту, після чого зараз таки зібрала ся рада мінїстрів.

На вчерашнім засїданю міскої ради міста Кольошвару ухвалено візвати урядників маґістрату, щоби не виконували заряджень непарляментарного правительства в справі стяганя податків і асентерунку. Маґістратови заказано підпирати правительство своїм урядованєм, а урядникам приречено всяку охорону перед якою небудь шкодою, яку з сеї причини мали би понести.

З причини послїдних подій на Угорщинї — доносять з Відня — біржи в Парижи і Берлїнї кидають чим раз більше угорских вальорів на віденьский торг і внаслїдок сего курс сих вальорів упав знатно.

З державної ради.

По відчитаню внесень та інтерпеляций мінїстер внутрішних справ ґр. Биляндт Райдт відповідав на інтерпеляциї, а відтак палата перейшла до дневного порядку, с. є до дальшої буджетової дискусиї.

В справі мнимого покривдженя ґр. Штернберґа забирає голос мінїстер краєвої оборони ґен. Шенайх, який висказує, що тілько картяні довги і невідповідне поведенє були причиною позбавленя ґр. Штернберґа офіцирскої ранґи.

Пос. Поповічі відпирає закид немов би гр. орієнт. церков на Буковинї була волощена. Русини одержують чимраз більше рівноправности а навіть набувають привілеїв (!). Греко-орієнтальні церковні власти боронять ся тілько проти заведеня деструктивного (!!) народного дуалїзму. Супротив безнастанної аґітациї Молодорусинів (?) против церкви порушив бесїдник справу активованя церковного синода, на який цїсар вже дав дозвіл, а який буде складати ся по половинї зі сьвітских і духовних осіб.

Пос. Романчук домагає ся в інтересї руского народа віддїленя східної Галичини, замешкалої головно Русинами, від західної Галичини і переміни єї на окрему адмінїстрацийну область. Бесїдник подрібно мотивує те жаданє і зазначує, що виповненє єго запобіжить сему, щоби реновация Вавеля стала переведена за рускі гроші. Острими словами бесїдник атакує адмінїстрацийні власти у східній Галичинї. Відтак вказує на аферу Валєвского, вибраного тільки завдяки надужитям, сповненим при виборах. Ґратулює австрийскій державі таких здобутків при виборах, як сей посол. Бесїдник жалує ся на переслїдуваня і гнет Русинів в Галичинї та заявляє, що обовязком правительства є безсторонність і справедливість в поступованю супротив Русинів, правительство повинно боронити їх перед атаками противника. Доки австрийска полїтика супротив Русинів не дізнасть засадничої зміни, мусять рускі посли вести найострійшу опозицию против кождого правительства.

По промові пос. Ґльокнера заняв слово пос. Шенерер; передовсїм запротестував против заповідженого бар. Ґавчом заведеня внутрішного язика ческого в урядах Чехії. Бар. Ґавч — виводить бесїдник — став через те офіцияльним грабарем нїмецкого державного язика, а для Чехів отворив поважний етап для здїйсненя їх аспірацій до державного права, віднимаючи Нїмцям тим самим всяку повагу і значінє. Обговорюючи угорске пересиленє, критикує заяву бар. Ґавча та безчинність комісиї, вибраної для розслїду і уладнаня справ дотично відносин Австриї і Угорщини. Заповідає предложенє наглого внесеня в справі розвязаня відношеня з Мадярами, домагає ся знесеня § 14. і представляє проґраму Всенїмців, які домагають ся прилученя нїмецких провінций Австриї до нїмецкої держави. Вносить оклик в честь нїмецкого цїсаря, та наводить уступ з єго промови про зломанє славяньскої бути. Запевнює, що Всенїмцї є горячими сторонниками бісмарківских ідей і кінчить свою промову окликом: Heil Alldeutschesland.

Як ґенеральні бесїдники промовляли пп. Борчец і Бянкінї і оба жалували ся на занедбанє Дальмациї та домагали сл самоуправи Хорвациї на випадок розвязаня угорскої квестиї.

По рядї фактичних спростовань відіслано буджетову провізорию до буджетової комісиї. Відтак палата приступила до нарад над наглим внесенєм пос. Шенерера на візванє правительства, щоби поробило кроки до розвязаня спільности з Угорщиною. Коли по переведеній дискусиї президент палати хотїв приступити до голосованя над наглостию внесеня, показав ся брак комплєту. Слїдуюче засїданє о годинї 3. по полудни.

Чехи а правительство.

Становиско Чехів супротив промови барона Ґавча зазначує ческа праса взагалї прихильно, а Narodni Listy в півофіцияльній статї «Погляди президиї ческого клюбу» кажуть між иншим ось що:

Треба ствердити, що бар. Ґавч з мрачної непевности свого попередника д-ра Кербера прийшов вкінци на поле правдивого погляду, хоч доси не удало ся єму найти певного рішеня. Ческий клюб приймив до відомости заяву правительства і в поведеню на будучність примінить ся до него, коли лише правительство переведе то, що обіцяло. Коли вже нема надії, аби заходи правительства що до управильненя язикової справи увінчали ся сейчас успіхом, хоч правительство обіцює, що внесе в тій справі дотичні предложеня чи в радї державній чи в соймах ческої корони, як би то повинно бути, то супротив того всього нинїшна заява правительства не заповідає на жаль нїякої полекши від ярма нїмецкого язика в урядах і в наслїдок того в нашій суспільности не викличе того вдоволеня і радости, які наповнюють серця народу пересьвідченого о побідї своєї доброї справи. Мусимо вести борбу дальше і не вільно нам нї на крок уступити з боєвого ряду, в котрім ми вчера були.

Новинки.

— **Календар.** В недїлю: руско-кат: Всїх Св.; римо-кат; Проспера. — В понедїлок: руско-кат.: Акилини муч.; римо-кат.: Йоана і Павла. —

Але ми звернули вузкою долиною на право і станули незабаром у стіп славного лукового мосту над Прутом — кажуть, се одинокий того рода міст в Европі.

І справдї, єго майстерна будова переймає нас подивом, а велич придавляє прямо. Я нїде, навіть під найвисшими верхами, не відносив такого пригноблюючого враження, як під тим мостом. Менї здавало ся, що я супроти того велитня такий маленький і мимоволї збудив ся в менї жаль, чому я таке незначне сотворіннє. Похмурим зором і з певного рода ненавистю дивив ся я на кольосальний камінний лук, що здвигав ся над моєю головою 28 м. в гору а 65 м. в шир — і анї одного стовпа на цїлім тім просторі! Я відвернув ся з острахом від нього, бо менї здавало ся, що маленька ґалєрийка на серединї мосту захитала ся нараз і розібєть ся ось-ось об мою голову.

А ученики бігали тимчасом весело понад воду. Їх усьміхнені уста, зарожевілі личка та незвичайна веселість вказували, що і на них подїлала вже гірська природа. А оден із моїх товаришів здїймив капелюх і, поглядаючи одушевленим зором у чисте, синє небо, кликнув тільки ентузиястично:

— «Гори! Гори!»

Ми глядїли з усьміхом на нього — він сказав тільки тоє, що ми всї почували...

Кругом нас шумить голосно гірська вода, а з далека доходить приглушений гук. До того шуму та гамору треба привикнути, бо від нього обіймає зразу голову заворот.

Ми пішли дальше горі рікою й опинили ся незабаром перед водопадом. Я ще нїколи не бачив більших водопадів, а тоє, що я видїв тепер перед собою, потрясло моїми нервами до глибини. З висоти 10 метрів, але досить довгим спадом, збігає вода в долину з шаленою скорістю, розбиваючи ся по дорозї зі скаженим гуком на зівсїм білу масу. Клуби води перемішують ся в непроглядний хаос і творять на кінци по самій серединї русла високий, водяний, спінений горбок. Той горбок притягав мій зір найбільше. Ми посїдали на величезних скалистих обривах, що посточували ся великими масами із надбережних скал і не могли прямо відірвати очий від пориваючої картини перед нами...

Опісля оглядали ми той водопад ще й другого боку, дійшовши по стрімких скалах аж до самих водяних валів. Звідси (себ то з правого берега) виглядає водопад так імпонуючо, що я не бачив на свойому життю нїчого красшого в природї. В трох чи чотирох великих гребенях перевалюєть ся вода в долину, ударяючи наче грім у скельні обриви. Особливо поражав мене перший водний гребінь, що вигинаючи ся легким луком взад, летїв невздержно в водяну пропасть і губив ся серед білої піни. Цїлий сей образ мав в собі щось так притягаючого, що манив мимоволї чоловіка до себе — так і треба здержувати себе, щоби не кинути ся стрімголов у ревучий водопад...

Ще оглядали ми камінь Кратера, того, що минулого столїтя збудував вигідний гостинець через Яремче та Ямну. То великий камінь по лївім боцї гостинця, похилений сильно в сторону дороги. На ньому находить ся нїмецький вірш, що виславляє Кратера за будову дороги. Перед тим ще зустріли ми по дорозї недалеко зелїзничого тунелю самітний, великий, скалистий відривок із хрестом на верху, т. зв. Камінь Довбуша (хоч Гуцули оповідали менї, що він неслушно називаєть ся так) і дійшли вкінци на високо положені «комори Довбуша» — так називають ся скалисті щілини та печери на горі Маковицї. Нарід оповідає, що ту мешкав колись славний Довбуш із своїми леґінями.

На тім скінчили ми прогульку по Яремчу та повернули на дворець, звідки виїхали вечером до Ворохти. Дорога до того гірського села незвичайно гарна, ту стрічаєть ся богато цїкавого (водопад «Капливець», а в далї численні верхи, особливо Хомяк), длятого перебули ми її дуже приємно. О 9. годинї вечір станули ми в Ворохтї. Було вже темно і ми пішли прямо на нічліг.

(Конець буде).

Ві второк: руско кат.: Елисея, Методия; римокат.: Володислава.

— **Фестин в Руднї**. Завтрішна прогулька до Рудна заповідає ся гарно, бо барометер віщує на завтра погоду. Прогульковий комітет з рамени «Кружка укр. дївчат» з відпоручниками «Сокола», «Акад. Громади» і «Основи» уложив добірну проґраму забав і танців при музиці, яка виїздить з прогульковцями зі Львова. Можна надіяти ся, що львівскі Русини не лише з патриотичних мотивів, але і з товариских зглядів зрезиґнують з поїздок до Брухович чи до Янова і возьмуть солїдарну участь в прогульці до Рудна. Там найдуть також сьвіжий воздух, гарну околицю, четинний ліс і реставрацию на місци. Зелїзниця там і з поворотом коштує разом 60 с від особи, а вступ 30 с. Дохід призначений на «Опіку над служницями». Відїзд з гол. двірця до Зимної води-Рудна о 4·10 год., поворот по 10. год. в ночи. — *Комітет.*

„Народча Гостинниця“ у Львові зробила умову з одною львівскою фірмою, яка виставить для неї триповерховий дім, устроєний після найновійших вимогів технїки. Будуть там містити ся: реставрация, каварня, склепи і кімнати для приїзших.

— **З „Українськоі Академічної Помочи“**. Дня 21. с. м. вибрано делеґатами до виділу »Укр. Акад. Помочи»: з факультету правничого Остапа Навроцкого, студ. прав; з фак. філь. Омеляна Назаревича, студ. філь., а з технїки Бронислава Бурбелу, студ. інжинериї.

— **Відозва з Тернополя**. Жив для других, не для себе. Собі скупив, аби другам більше дати — і роздав все. А коли помер — над єго гробом і простого деревляного креста нема. Виділ »Рускої Бурси в Тернополи» жертвує на памятник на гробі бл. п. о. Андрея Качали, добродїя молодїжи, 100 К і звертає ся до почитателїв усопшого а передовсїм до всїх тих, що з добродїйств єго користали і через се на людий вийшли, з горячим зазивом, щоби довг вдячности свому добродїєви бодай в части сплатити певною квотою на цїль памятника. Датки просить ся адресувати до «Рускої Бурси» в Тернополи (на адресу: др. Ом. Калитовский, директор ґімназиї Франц Йосифа).

— **З львівского унїверситету**. Деканом правничого виділу вибрано проф. д-ра Маркила Хлямтача.

— **Філїя краєвої ради шкільної в Кракові**. Одна з польских ґазет доносить, ще намісництво має предложити мінїстерству просьвіти внесенє на утворенє в Кракові філїї кр. ради шк., яко мала би полагоджувати шкільні справи, що відносять ся до західної Галичини. Предсїдателем тої філїї мав би бути II. віцепрезидент шк. ради, котрим має стати радник Ґерстман. Правительство має годити ся на такий подїл.

— **Загальні збори тов. „Руска Охоронка“ в Станиславові** відбудуть ся в недїлю дня 2. липня в комнатах «Рускої Бесїди» о год. 6. вечером з отсим порядком дневним: 1) Звіт уступаючого Виділу, 2) звіт касовий, 3) звіт комісиї контрольної, 4) вибір нового виділу, 7) внесеня та інтерпеляциї членів. Просить ся о громадну участь.

— **З кругів академічної молодїжи** одержуємо ось яке письмо в справі єї становиска супротив звісного виступленя академічного сенату з нагоди нової орґанїзациї краєвої Ради шкільної: Дня 22. червня відбули ся численні довірочні збори української академічної молодїжи в справі ухвали сенату львівского унїверситету з дня 6. червня с. р. з нагоди нової орґанїзациї Ради шкільної краєвої, на котрих ухвалено слїдуючі резолюциї: I. а) Українська академічна молодїж, зібрана на довірочних зборах дня 22. VI. 1905 протестує рішучо проти незгідного з правним і фактичним станом річий і лиш до провокациї української молодїжи зміряючого твердженя — ухвали сенату львівского унїверситету, виданої з нагоди нової орґанїзациї Ради шкільної краєвої — будьтоби львівский унїверситет був виключно польский; б) уважає становиско, яке заняв сенат супроти іменованя професора львівского унїверситету Українця членом Ради шкільної краєвої за вислїд шовінїстичної полїтики і национальної нетолєранциї та ворожнечі, не відповідаючої научному характерови унїверситету; — II. Робить сенат львівского унїверситету відвічальним за наслїдки єго суґґестий звернених на адресу польскої академічної молодїжи, а провокуючих туюж молодїж до ворожого виступленя против української молодїжи. — Потім розвинулась дискусия над дальшою акциєю і тактикою в справі унїверситетскій та ухвалено відповідні резолюциї.

— **Вечер „Сокола“ в Бучачи**. Товариство «Сокіл» завязало ся в Бучачи за почином д-га Ст. Сіяка перед роком. Молоді сили, други і другинї проломили там теперішну сонливу байдужність, а правильні вправи рухові і цїла проґрама товариства мусїли викресати нову енерґію. Однорічна робота товариства закінчила ся вечером руховим дня 22. с. м. в сали «Бесїди», що відбув ся за осібними запрошенями. Містоголова товариства дг. Ст. Сіяк вказав в промові на задачу Сокільства, щоби впоїти в суспільність карність і почутє обовязку. Слїдували точки вокальні і точки рухові. Вправи другинь палицями, другів булавами і свобідні вежі зложились на рухову часть порядку. Присутна публика, яка могла була зібрати ся численнїйше, може і не догадала ся, кілько напруженя і часу мусїли посьвятити члени і членицї, щоби в так короткім часї істнованя товариства дійти до тої одностайности і сполуки, яку при всїх трех точках виказали. Укладом вправ, вишколенєм і переведенєм заняли ся други Ст. Сіяк і Шипайло, котрим члени поручили провід в товаристві. Музика до вправ була добре дібрана, лише саля не відповідна, бо не має підвисшеня, на котрім вправи все гарнїйше виглядають. Але ліпшої салї в Бучачи на разї нема. По вичерпанім порядку були танцї.

— **Іспит зрілости**. Від дня 22. до 30. мая відбула ся устна матура в сяніцкій ґімназиї під проводом краєвого інспектора д-ра Майхровича. До іспиту сїдало загалом 46 публичних учеників і 8 екстернїстів. З Русинів зложили іспит: К. Чайковский, Иос. Федоренка, Ан. Ґаґотко, М. Городиский, Мих. Гриник, Мир, Яросевич, Ем. Лозиньский, Ник. Роман. Йос. Добряньский (з відзн.), Стефан Когут і Мих. Шпаківский (з відзн.).

— **Відповідь на відповідь** в справі про «Працю студентів». Спасибі редакциї «Руслана», що до довгої балачки п. —*р—к* зволила додати увагу, що се властиво не дотичить даної теми. Та не тілько тому, що я говорив про сустентацию, а він про посаг, але і тому, що я говорив про працю студентів, а він про польскі свахи та про инші бруди. Я станув був на тім становиску, що заручини під услівєм обовязку сустентациї з одної сторони, а як найенерґічнїйшої наукової працї з другої сторони не є нїчим лихим, анї понижаючим, а противно, повинні увійти у нас в звичай, в виду неможливости серед наших відносин приміненя американьских способів заробкованя для студентів. Тай із того згляду хосенний був би такий звичай, що властиво говорити у нас про «посаг» і про «гроші» се так, якби оповідати байку про райску птицю, яку знає ся дуже добре з оповіданя і має ся дуже добре представленє... в уяві, але на очи єї нїхто не бачив, а тим менше не мав єї нїколи в руках. Бо там ті дві-три, а найбільше пять тисячок, на які числять у нас «посажні» панни — чи се такі гроші, щоби можна твердити, що якась інтелїґентна людина з унїверситетским образованєм продає за них душу, честь, себе, що они не женють ся, а віддають ся і т. д.?! А іменно тих батьків я називаю ланцями, що не могучи дати навіть найменшого посагу своїй дитинї, в жаден инший спосіб не старають ся пособити молодому чоловікови як тілько тим, що запросять єго на празник, де може нагуляти ся з панною дому, або на баль в мясницї справлять їй нову суконку, в якій їй «дуже до лиця».

Возьмім з наведеної п. —*р—к* автобіоґрафічної замітки ось який примір: Приїздить до єго батька сусїд, чи знакомий і зачинає таку розмову: От, бачите — каже — ви вже одну доньку віддали і обох синів вивели на становиска, а тільки єще наймолодша панночка при вас. А у мене пять самих хлопців: один вже на унїверситетї, а чотири ще в школах. Прямо менї средств не стає ложити на них. Так я до вас ось з яким інтересом: мій найстарший — дуже спосібний хлопець — бував тут у вас, пізнав ся з вашою Олесею і здає ся, обоє молоді подобали ся собі; так бодай менї признав ся мій син. Він кінчить фільософію і міг би вже піти і на суплєнтуру, але ще хотїв би розглянути ся ширше по сьвітї, постудиовати, аби міг може рефлєктувати і на унїверситетску катедру. От, заручім молодих, тодї би ви може допомогли єму до сповненя єго мрій, бо я вже нїяк не можу...» І чомуж би на се не мав пристати батько Олесї, тимбільше, що посагу готівкою він не має? Тай умови обох батьків не можна би назвати якимсь торгом дїтий, чи спекуляциєю, а тільки поважним і розумним пониманєм подружя, яке основує ся не тілько на любовних поглядах, усьміхах та устисках, а також на зрілій розвазї що до завдань будучого подружа і судьби обох подругів. А чи се дїє ся дорогою укладу між родичами, чи між самим нареченим, чи устно, чи письменно, за чиїмсь посередництвом, чи без него, чи вкінци дорогою анонсу — се вже річ підрядної ваги.

Коли мому критикови подобає ся кашлива ідилля, де старенькі (що вже мабуть зійшли на дитинячий розум) пригадують собі, як стискали ся під липою, то менї подобає ся і така ідилля, коли старі, сидячи під липою, ведуть ось яку розмову:

— Кахі, кахі, як то гарно, що ми можемо собі так сидїти на старі лїта під власною липою.

— Каху, каху, се мусимо завдячити твоїм родичам, бо якби не твій посаг...

— Кахі, кахі — перебиває — що там мій посаг, тиж єго не зужив, а зіставиш дїтям збільшений у двоє. Се все твоя праця, труд твого житя...

Оттаку бабочку я розцїлував би — дарма, що кашлива!

Надто чорно представляє собі критик психічний стан і будучу долю того, хто женить ся «з грішми». Коли би ходило о приміри, то і я би міг навести пр. таких медиків, що не то заручали ся, але і женили ся та ще і за фальшованими сьвідоцтвами, так що по вінчаню виявляло ся, що они не мають нї одного риґороза! З таких примірів тілько випливає наука, що треба перше бочку соли зїсти, заким можна пізнати чоловіка. Бували такі, що руйнували своїх будучих тестїв, заким добили ся становиска, а бували і такі, що добивши ся єго за чужий гріш, женили ся опісля деінде. То все правда, але не можна з брудною водою виливати і чистої дитини — як каже Нїмець. А коли п. —*р—к.* бажає менї конче «здуріти і дати зловити ся на гладке личко і чорні брови», то я єму скажу: дарма! — бо я вже жонатий... *Молодий доктор.*

— **П-на Сальомея Крушельницка в Варшаві**. Управа варшавских театрів веде переговори з п-ною С. Крушельницкою що до єї виступів в «Більшім театрі» з початком будучого оперового сезона. Співачка годить ся приїхати до Варшави на цїлий жовтень за оплатою по 2 000 франків від одного виступу, при условинї, що виступить не менше як 12 разів.

— **З Косова** Заґ. збори філїї Руского Тов-а педаґоґічного будуть дня 19. с. м. о 11. год. перед полуднем в «Рускій Бесїдї». На дневнім порядку між иншим: справа учительских конференций і заснованє бурси.

— **Чорткова** доносять нам: Перші загальні збори філїї Руского Товариства педаґоґічного в Чорткові відбули ся в комнатах »Рускої Бесїди» дня 1. с. м. Зібраних повитав короткою провою управитель школи п. Добромильский, а опісля обняв провід о. Маланюк, парох Павшівки. По внесї в члени філїї, приступлено до вибору виділу. Головою вибрано о. Михайла Медвецкого, а виділовими пп. Добромильского, Юрчиньского, Воротилова і Городиского. З черги наступили внесеня членів і при тім вивязала ся оживлена дискусия над потребою заснованя селяньскої бурси, над урядженєм викладів та відчитів і т. п. В члени Товариства вписало ся 52 учасників. Замітна річ, що найстарші учителї Русини відтягнули ся від участи в зборах і не вписали ся в члени Товариства.

— **Конкурс**. Товариство Шкільної Помочи і Бурси св. Володимира в Самборі розписує отсим конкурс на принятє з новим шкільним роком 1905/6 50 учеників шкіл народних і середних. В разї зголошеня і принятя більшої скількости учеників низших кляс ґімназияльних отворить ся осібний на них відділ. Трайцять місць обсадить ся за доплатою 2 К місячно, одноразове вписове 1 К і достарченєм харчу в натуралїях після виказу принятого і ухваленого Виділом. Двайцять місць призначаєсь до принятя за оплатою місячною 20 К, одноразове вписове за зужитє інвентаря. Поданя і зголошеня належить вносити до Виділу Бурси св. Володимира на руки о. М. Ортиньского, катехита ц. к. семінариї учит. в Самборі до 15. серпня 1905. До письменних зголошень належить долучити марку і докладну адресу. Услівя принятя: 1) Бездоганні обичаї і добра пильність. 2) Стверджений через закладового лїкаря добрий стан здоровля. 3) Декларация родичів (опікунів), що додержать условин. 4) Заосмотреня ученика в ліжко, постіль, біле, убранє і книжки шкільні. Ученики одержать: Приміщенє, сьвітло, харч, надзір педаґоґічний, а в разї потреби за додатковим винагородженєм поміч в науцї. Ученики крім здорового приміщеня мають до ужитку обширний город і уряджену ґімнастику. Від Виділу Шкільної Помочи і Бурси ім. Володимира в Самборі 15. червня 1905.

— **Іспит зрілости** в ґімназиї в Стрию відбув ся в днях від 14. до 21. с. м. під проводом радника Дворского. Сьвідоцтво зрілости одержали: Каз. Браймаєр (з відзн.), Бер. Бурштин, Олекс. Циприс, Лев Держко, Іван Добущак, Роман Глинецкий, Лев Ґоттесман, Норб. Ґабер, Як. Герціґ, Аріє Горшовский, Фр. Карвасецкий, Кирило Кассараба, Мойс. Кернер, Антін Кучма, Ом. Кузбас, М. Кинджій, В. Максимович, М. Мельчишин, Роман Мійский, Дав. Мондшайн, Олександер Пик, Шул. Райх, Ів. Ріхтер, Михайло Сабат, Володимир Скицко (з відзн.), Тад. Сквірчиньский (з відзн.), Стеф. Вртель (з відзн.), Юрий Рудницкий, Оз. Туртельтавб (екст.). Поправку одержало 4 публичних учеників і 1 екстернїст.

— **Дрібні вісти**. Міска рада в Товмачи надїлила почетним горожаньством тамошного старосту, Евгения Свободу. — Міска рада Львова відбула в старім складї послїдне засїданє в четвер вечером, а вчера рано зібрала ся на перше засїданє нова рада міста. Віцепрезидент Михальский по привітній промові представив радї всїх шефів маґістрату.

Всячина.

— **Дезертири**. В львівскім арештї ночували оподї два російскі подофіцири 67. п. уланів, стационованого в Люблинї. Они оповідають, що сей полк мав небавом виїхати до Манджуриї, а

в послїдних днях відбував вправи в охресности Люблина. Швадрон улавів, в якім служили сї підофіцири, під проводом ротмайстра Думаковского, дійшов до границї Галичини і змовив ся дезертерувати. Всї їздцї як були, заїхали до Чесанова і віддали в старостві конї і збрую, а самі розсипали ся по краю. Ротмайстер і два офіцири мали виїхати до Америки. Чесасів має щастє до дезертеруючих »швадронів» із Росиї. Перед кількома місяцями тамошне староство простувало подібну вістку, може й тепер сего діждемо ся.

— **Стан засївів** по 15. с. м. — як подає звіт мінїстерства — представляє ся корисно. В Галичинї упав дощ, але в невідповіднім часї і в малій скількости, що очевидно не вийде вповнї на добро засївів. Озимина заповідає ся слабо у східних і північно-східних повітах Чех, на Моравії і в Галичинї. Конюшина в Галичинї поправила ся, але все таки не дорівнає зборови з минулого року. Бараболї загалом добрі.

Телєграми

з дня 24. червня.

Берлїн. Berl. Tagebl. доносить з Нового Йорку: Після вістий з Вашинґтону, Рузвельтови не удало ся наклонити царя до завішеня оружя. Загально твердять, що Анґлїя намовляє Японїю до дальшого веденя війни.

Відень. Буджетова комісия по довшій дискусиї приняла буджетову провізорию.

Відень. В посольских кругах говорять, що росийске правительство звернуло ся в дипльоматичній дорозї до Австриї з просьбою, прислати їй проєкт сїти галицких каналів. Росия має запротестувати проти будови каналів, бо они відтягнуть воду Висли, яка є спільною власностию обох держав.

Спис виграних

фантової льотериї „Сокола“ у Львові з тягненя дня 3. мая 1905, яких по нинїшний день не відобрано.

(Дальше).

6062 [274] фляконик (40 с); **6063** [275] фляконик (40 с); **6064** [276] пудер (40 с); **6065** [277] пудер (40 с); **6066** [278] кн. «Sierżand Renaud» (1 К); **6067** [279] кн. «Nad brzegami Arno» (1 К); **6069** [281] кн. «Parawan» (1 К); **6070** [282] кн. «Frida» (1 К); **6111, 6112, 6113** [813, 814. 815] календарі «Figlarz 1903» (по 40 с); **6114, 6115, 6116, 6117, 6118, 6119. 6120** [816, 817, 818, 819, 820, 821, 822] образи Пилиховского (по 1 К); **6702** [524] флякон (1 К); **6706 6708, 6709, 6710** [528, 530, 531 532] рамки (по 60 с); **6932. 6934, 6535, 6936** [694 696, 697, 698] образи (по 60 с); **6938** [700] ноти «Коби» (1 К); **6991** [543] виш. ручник (4 К); **6992** [544] гафт. настільник (8 К);

7092 [2] мальоване шовк. накрите на столик (6 К); **7093** [3] підгодинник (4 К); **7094** [4] плюш. касетка на рукавички (2 К); **7095** [5] кн. «Викъ» (2 К); **7096** [6] кн. «Розсипані перли» (2 К); **7099** [9] касетка листового паперу (1 К); **7100** [10] памятник (1 К); **7101, 7102, 7103** [822 824, 825] образи Пилиховского (по 1 К); **7104** [826] платок до вишиваня (20 с); **7105** [827] касетка паперу (1 К); **7106** [828] підгодинник (20 с); **7107** [829] підгодинник (10 с); **7109** [831] підлямпник (1 К); **7341, 7342, 7345, 7346** [403, 404, 407, 408] стирки до пороху (по 1 К).

8001 [31] виш. пішевка на ясьок (2 К); **8002** [32] виш. пішевка на ясьок (2 К); **8003** [33] підлямпник (1 К); **8004** [34] гафт. нащітник (2 К); **8006** [36] скляна касетка (2 К); **8007** [37] кн. «Стежечка в рай» (2 К) **8008** [38] кн. «Стежечка в рай» (2 К); **8091** [393] притискач-олень (3 К); **8093** [395] образок (60 с); **8095** [397] касетка лист. паперу (1 К); **8096** [398] касетка лист. паперу (1 К); **8097, 8098, 8100** [399, 400, 402] стирки до пороху (по 1 К); **8581, 8582, 8583** [673, 674, 675] кн. «Параця» (по 2 К); **8584, 8585, 8586, 8589** [676, 677, 678, 681] кн. «Laboremus» (по 1 К); **8901** [563] нїклевані рамки на фотоґр. (2 К); **8906** [568] кльош на цьвіти (30 с); **8908** [570] рамки на фотоґр. (20 К).

9081. 9083, 9084, 9085, 9086, 9087, 9088, 9089 [793, 795, 796, 797, 798. 799, 800, 801] кн. «Тарас Шевченко» по 40 с); **9111** [443] 6 ілюстраций до «Боже буди покровитель» (60 с); **9012** [444] бомбонєрка (40 с); **9013** [445] папіросниця (2 К); **9014** [446] образ (60 с); **9015** [447] пацьорковий ланцушок (1 К); **9017** [449] кн. «Мамй» (40 с); **9018** [450] кн. «З днїв журби» (2 К); **9120** [452] терракотова коробка (40 с); **9241** [373] кіш на цьвіти (1 К); **9242** [374] фіґурка-черевичок (60 с); **9243** [375] фіґурка-черевичок (60 с); **9244** [376] флякон на цьвіти (70); **9245** [377] фіґурка (1 К); **9246** [378] тека на листи (4 К), **9247** [379] вахляр на видівки (1 К); **9249** [381] серия видівок (30 с); **9250** [382] серия видівок (30 с); **9782** [584] кн. „Буря“ (1 К); **9783** [855] умбра-балєтниця (30 с); **9785** [587] роги серни (2 К); **9786** [588] лента (1 К); **9787** [589] лента (1 К); **9786** [590] касетка з перфумою (1 К); **9789** [591] гафт на підручник (1 К); **9790** [592] фартушок (5 К).

У вчерашнім виказї виграних треба справити в 61. стрічцї з долини ч. 2554 на **4554**. а в 5. стрічцї з долини належить додати: **5910** [292] шараґи на ключі (2 К).

(Конець буде.)

Кашель!

Хто на него терпить, най уживає випробованих усмиряючих і смачних

Kaiser's Brust-Camarellen

2740 нотар. потверджених сьвідоцтв стверджує певний успіх при **кашлю, хрипцї, катарі і флєґмі.**

Пачка 20 і 40 сотиків. Правдиві лише з маркою охоронною »Три сосни«. Склади: **у Львові:** С. Гай, аптека; Зигм. Рукер, аптика; Петро Міколяш і Ска, дроґуерия; Якоб Байзер, аптика; О. ф. Вінклєр і Син; Кароль Палєвский, аптека; Ів. Пінелєс; М. Лазовский аптика; Адольф Ашкенази, аптика під зол слоном; І. Піпес-Піратиньский, аптика; Антон Ербар; Едмунд Курпер, дроґуерия; Лев Калїєр, аптика в **Бродах**: Иоахим Фрідман, апт. в **Миколаєві**; Зигм Ротенберґ, аптика в **Олеську**; Герм. Енґлєндер в **Перемишлянах**: Мартин Собель в **Стрию**, Д. Роінґер. апт в **Зборові**; Моріц Бібрінґ, апт. в **Станиславові**; Стан. Бурса, в **Косові**; Юліян Новицкий. апт. в **Печеніжинї**; Е. Стенцель, апт. в **Коломиї**; Адольф Дуретер, апт. в **Бережанах**; Зигм. Ляндес, аптика в **Вишнївчику**; Володислав Наглїк окр. апт. в **Бережанах**; Б. Фальк, дроґуерия в **Станиславові**; І. Б. Лїнк. дроґ. в **Ярославі**; Е. Геллєр в **Надвірнї**; С. В. Лянґінґер в **Самборі**; Др. Юл. Францос, апт. в **Тернополи**; Вільг. Ляндесберґ, апт. в **Бродах**; Здислав Завалкевич в **Камінцї**; Г. М. Фішер апт. в **Станиславові**; Аптика під Білим Орлом В. Філїпка в **Н. Санчи**; Лавр. Цімерман маг. фарм в **Підволочисках**; Ігн. Гешелєс, апт. в **Городну**; Ст. Фалїшевский. апт. в **Балигородї**. (5—36)

Л. Лопатинлского

ПАРАЦЯ

комедия в 3 актах зі сьпівами

(з побуту лїтників)

відзначує ся невичерпаним йовіяльним гумором і жвавим дияльоґом. Ся комедия збогачує знатно ґалєрию типів у наших народних штуках так з кругів селян, як і міщухів. Сьмішність ситуаций і характерів розміщена рівномірно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо селянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедиї упослїдженим недотепою, але противно має нагоду посьміяти ся трохи і з містових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.

Цїна 2 кор.

Набути можна у накладчика **С. Ґорука** у Львові, пл. Домбровского ч. 1, і в книгарнях.

За певну і добру льокацію

поручаємо:

4½% листи гіпотечні
4% листи гіпотечні
5% листи гіпотечні преміовані
4% листи Товариства кредитового земского
4% і 4½% листи Банку краєвого
4% позичку краєву
4% облїґациї пропінацийні
і всїлякі ренти державні

Ті папери продаємо і купуємо по найточнїйшім курсї деннім.

КОНТОРА ВИМІНИ

ц. к. упр. гал акц.

БАНКУ Гіпотечного

Уже вийшли слїдуючі композициї на фортепян

»ЛЮБОЩІ«

українські вальцї цїна 1 К 50 с.

І-ший Народний Марш

цїна 1 К.

Написав Ярославенко.

Можна дістати по книгарнях. — Головний склад **Українська Накладня** Львів, Вроновска 8.

(2—16)

Книгарня Наукового Товариства ім. Шевченка

у Львові (ул. Театральна ч. 1) повідомляє, що має на складї отсї новини: **II том „Історії України-Руси“ Грушівского**, II. вид. брош. 7·50 К, опр. в полотно 8·90 К, опр. в півшкірок 10 К, **Лепкого „В горах“** гарно оправні по 2 К, **„За красою“**, альманах в честь Кобилянської, брош. 3 К, опр. 4 К. — При замовленю оправлених книжок просимо подавати, якої краски має бути оправа.

Що року горять хлопскі мілїони неасекуровані!

„ДНЇСТЕР“

Товариство взаїмних обезпечень у Львові (Ринок 10) **одиноке руске Товариство асекурацийне обезпечає будинки, движимости, збіже і пашу на случай пожежи. По пожарі** виплачує „Днїстер“ **зараз відшкодованя**; оцїнку шкід переводить разом з місцевими членами; через 12 лїт виплатив „Днїстер“ відшкодовань **в сумі 5 мілїонів, 340 тисяч корон.**

ФОНДИ „ДНЇСТРА“ виносять (з кінцем р. 1904) **суму 1,183,874 кор.** і уміщені суть в цїнних паперах.

В „ДНЇСТРІ“ єсть **обезпечених** більше як **300.000** будинків. **На покритє хат черепом** дістають члени **„Днїстра“** позичку в Товаристві кредитовім „Днїстер“.

ПОЛЇСИ „ДНЇСТРА“ приймають ся при всїляких позичках в Банку краєвім, касах ощадности і касах сиротиньских.

ЧИСТИЙ ЗИСК по скінченім роцї звертає ся членам; в лїтах 1901—1904 звернув „Днїстер“ членам **284.857 кор.**; (за лїта 1900 до 1902 по 8%, за 1903 р. 5% премії)

АҐЕНЦИЇ „ДНЇСТРА“ находять ся у всїх містах і більших селах і треба подавати обезпеченє через аґента; господарі письменні повинні старати ся о аґенциї „Днїстра“ в таких сторонах, де инші аґенти „Днїстра“ не роблять. **Аґенти „Днїстра“** заробили вже провізиї **662.807 корон.**

НА ЖИТЄ обезпечайче ся тілько **через „Днїстер“** в Товаристві Крак.; свою провізию від сих обезпечень дає „Днїстер“ на рускі добродїйні цїли.

Стережіть ся огня! Асекуруйте ся в „Днїстрі!“

Покривайте оїхати черепом (дахівками)! св

„Днїстер“ припоручили Преосьв. Епископскі Ординаряти.

Видає і відповідає за редакцию: **Лев Лопатиньский.** З друкарнї В. А. Шийковского.